

“România Durabilă” (SIPOCA 613)

Valurile de cercetare sociologică

RD11

ODD 06 In Depth

(noiembrie 2020)

Narativ de sinteză și concluzii

Livrabil

luna decembrie 2020

A 11-a cercetare sociologică din cadrul proiectului “România Durabilă” SIPOCA 613, cu indicativul RD11, a avut drept scop continuarea măsurării la nivel detaliat, în adâncime (“in depth”), a opiniei publice privind celui de-al șaselea Obiectiv de Dezvoltare Durabilă din cadrul Strategiei Naționale pentru Dezvoltare Durabilă a României 2030 (SNDDR 2030), și anume ODD 06 „Apă curată și sanitație”.

Metodologie

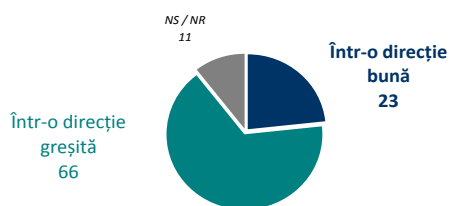
Pe baza structurii obiectivelor de dezvoltare durabilă și a temelor de preocupare instituțională aferente acestora, așa cum sunt ele explicitate în SNDDR 2030 (pp. 37-41), echipa ARDA, împreună cu partenerii din cadrul SGG (DSG și DDD), a operaționalizat o listă de 40 de indicatori de opinie publică, pe următoarele teme de interes:

- Identificarea percepției populare generale privind accesul la rețelele de apă potabilă în România;
- Identificarea percepției populare asupra calității apei din rețelele de apă potabilă din România;
- Identificarea percepției populare privind gradul de poluare și gestionarea resurselor de apă din România;
- Identificarea percepției populare asupra rețelelor de canalizare și a deversării deșeurilor în România;
- Identificarea percepției populare privind situația dependențelor (bucătărie, baie, toaletă) din gospodăriile din România;
- Identificarea percepției populare privind salubritatea și serviciile publice de colectare a deșeurilor în România;
- Identificarea percepției populare privind accesul categoriilor sociale mai sărace la serviciile publice de apă, canalizare, salubritate.

1. Climatul social general

Q01 DIRECȚIA LUCRURILOR

Q01. În general, considerați că România în momentul de față se îndreaptă într-o direcție bună sau într-o direcție greșită?

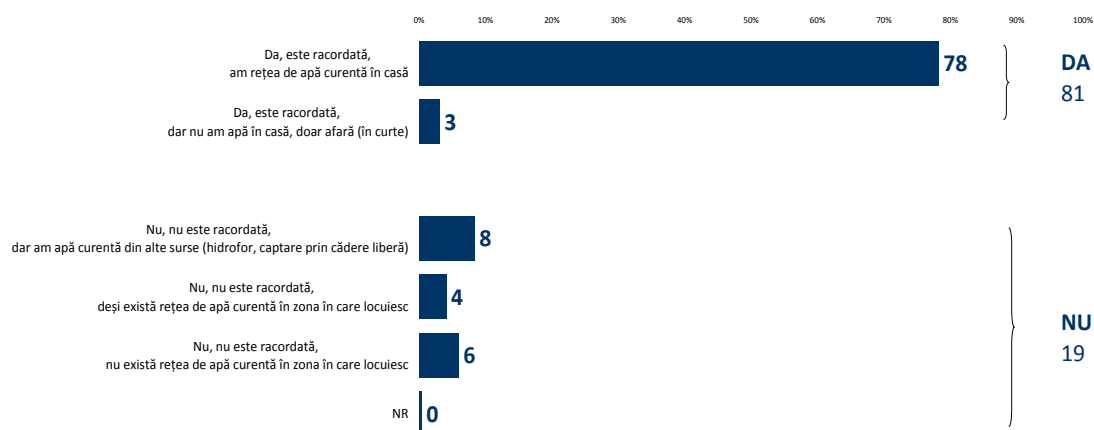
După cum se observă, la momentul efectuării barometrului RD 11 (decembrie 2020), 66% dintre respondenți considerau că România se îndreaptă într-o direcție greșită, față de 23% care considerau că se îndreaptă într-o direcție bună. Comparativ cu luna precedentă (în care procentele au fost 69% pentru „într-o direcție greșită” și 17% pentru „într-o direcție bună”) se constată o ușoară ameliorare a climatului social general. Aceasta se datorează, pe de o parte, alegerilor parlamentare, care au pus capăt unei perioade de incertitudini și instabilitate politică și, pe de altă parte, apropierii sfârșitului de an și sentimentelor de speranță și înnoire date de acesta. Procentajul celor care consideră că direcția este „greșită” este, totuși, foarte mare. Pentru începutul de an, este probabil că știrile privind o nouă formulă guvernamentală, debutul campaniei de vaccinare, precum și indiciile unei probabile scăderi a infectărilor vor îmbunătăți percepția asupra climatului social general.

2. Percepția generală asupra accesului la serviciile de furnizare de apă curentă și sanitație

Vom începe prin a analiza, comparativ, întrebările generale asupra celor trei elemente esențiale care țin de relația directă a cetățeanului cu acest domeniu de dezvoltare durabilă: apa curentă, canalizarea și curățenia/colectarea deșeurilor.

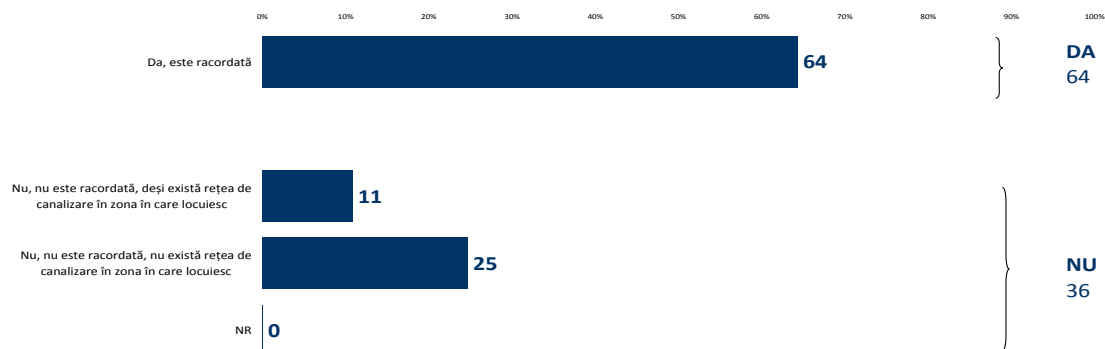
După cum se vede din răspunsurile la întrebările Q02, Q15 și Q26, majoritatea respondenților declară că au o racordare/abonament la aceste servicii publice.

Q02. Gospodăria Dvs, este racordată la rețeaua publică de apă curentă?

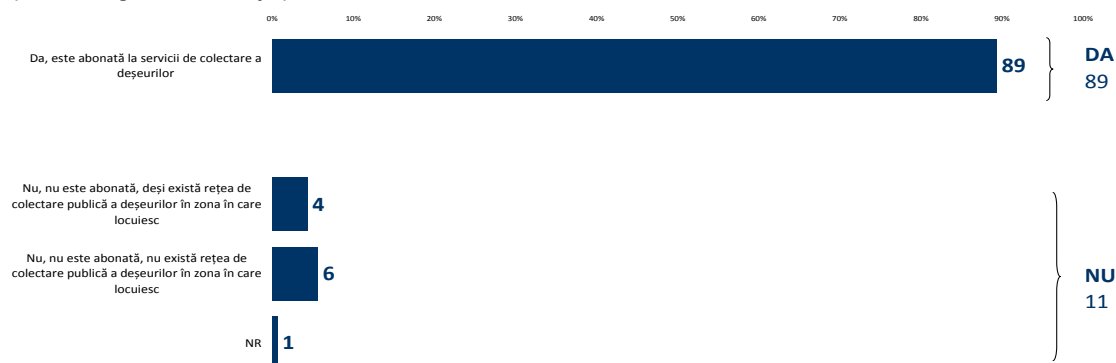
În privința racordării la rețeaua de apă curentă, situația este relativ bună, 81% dintre respondenți afirmă că sunt racordați la aceste rețele. La acest procent, se adaugă încă 8%, reprezentând gospodăriile care au apă curentă din alte surse. Doar 6% dintre respondenți afirmă că nu au apă curentă și nici nu există rețele în zona în care locuiesc.

Q15. Gospodăria Dvs este racordată la rețeaua publică de canalizare?

Cea mai proastă situație se înregistrează în cazul rețelei de canalizare care acoperă doar 64% dintre gospodăriile respondenților. Tot aici, însă, se înregistrează și procentul cel mai mare de răspunsuri (25%) referitoare la inexistența rețelelor de canalizare în zona în care locuiesc respondenții. După cum vom vedea în continuare, aceasta pare să fie cea mai gravă problemă de sanitație în percepția cetățenilor români.

Q26. Gospodăria Dvs este abonată la servicii de colectare publică a deșeurilor (evacuarea gunoiului menajer)?

În fine, în ceea ce privește colectarea publică a deșeurilor, 89% dintre respondenți afirmă că sunt abonați la aceste servicii și doar 6% se află în zone în care nu există o rețea de colectare publică a deșeurilor.

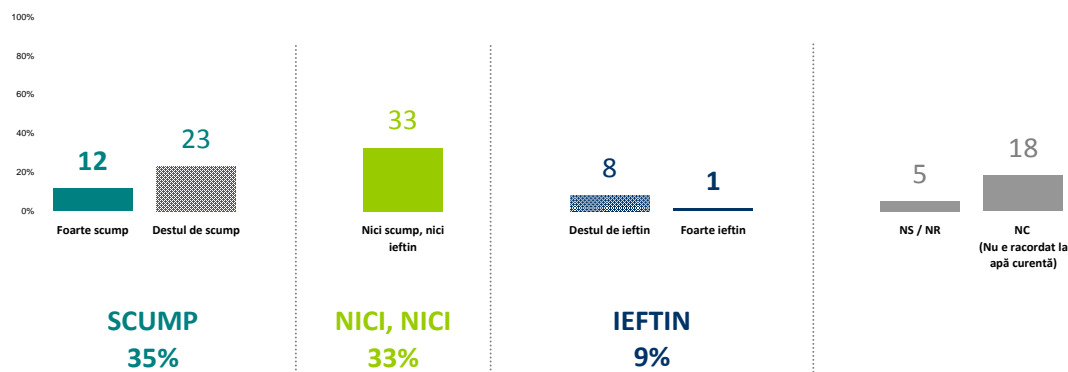
Situația înfățișată de răspunsurile de mai sus este, în ansamblu, aparent bună. Spunem „aparent” pentru că tentația respondenților este de a-și reprezenta propria situație în modul consonanței cognitive. Astfel, domeniul în care constatarea este cea mai negativă, respectiv canalizarea, pare să fie cel mai aproape de adevăr, întrucât este o situație greu de edulcorat.

Spre deosebire de canalizare, accesul la rețelele de apă curentă a fost un deziderat major, care s-a atins relativ rapid, cu resurse financiare și tehnologice mai mici.

În fine, salubritatea are, la nivel macro, două etape: colectarea propriu-zisă și, respectiv, eliminarea deșeurilor. Marea majoritate a cetățenilor nu percepe, în mod direct, decât prima etapă, cea de-a doua fiind o chestiune tehnică (depozitare, reciclare, incinerare etc.) desfășurată de operatori specializați, în spații puțin vizibile. Firește, aceasta este doar reflectarea subiectivă a situației și este important să vedem gradul de concordanță cu datele obiective din statistici.

Q10. DACĂ DA LA QU02 (COD 1 SAU 2)

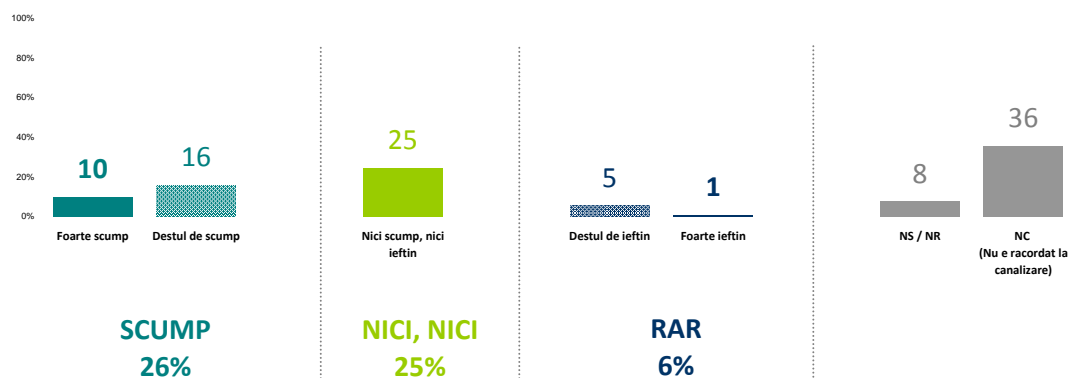
Cum considerați că este tariful pe care îl plătiți la apa curentă pe metru cub?

La această întrebare, distribuția răspunsurilor este de tip gaussian, cu un maxim situat mai degrabă în zona „scump”, ceea ce arată că apa curentă este percepută ca o facilitate relativ scumpă.

Q17. DACĂ DA LA QU15 (COD = 1)

Cum considerați că este tariful pe care îl plătiți la canalizare pe metru cub?

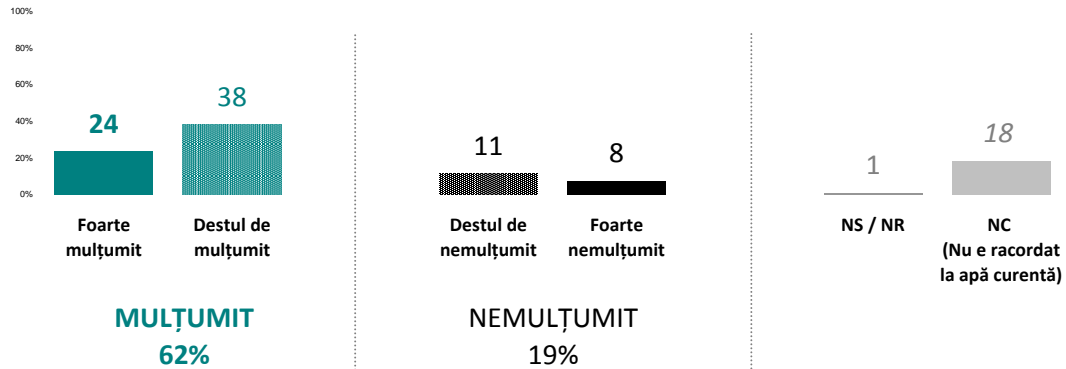
Aceeași situație se găsește și în ceea ce privește răspunsurile referitoare la tarifele pentru canalizare, cu observația că aici ponderea răspunsurilor „scump” este mai accentuată.

3. Calitatea apei în gospodării

Pachetul de întrebări Q03-Q07 a fost adresat numai respondenților racordați la o rețea de apă curentă și se referă la calitatea apei potabile furnizată prin aceste rețele.

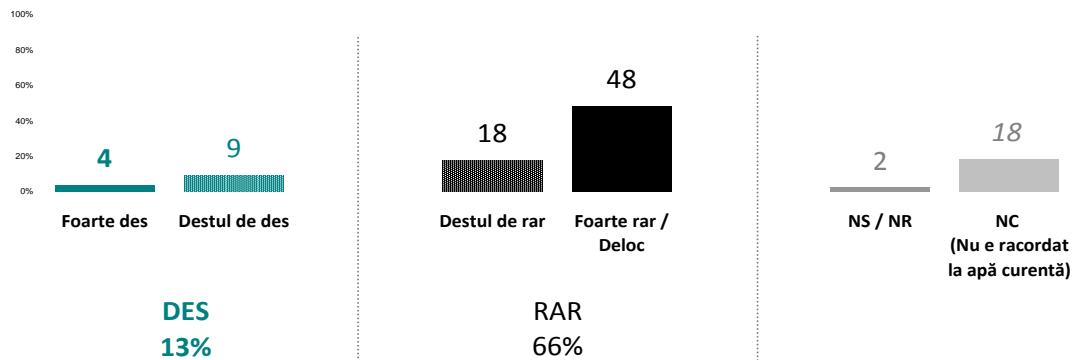
Q03. DACĂ DA LA QU02 (COD 1 SAU 2)

Cât de mulțumit sunteți de calitatea apei potabile furnizată prin rețeaua publică de apă din zona în care locuiți?

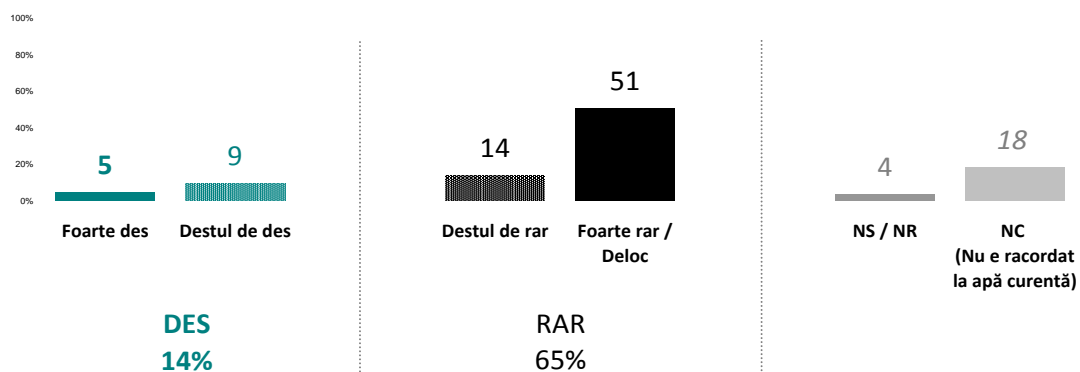
Q04. DACĂ DA LA QU02 (COD 1 SAU 2)

În ultimul an, cât de des s-a întâmplat ca apa din rețeaua publică de apă curentă să prezinte... Culoare neadecvată

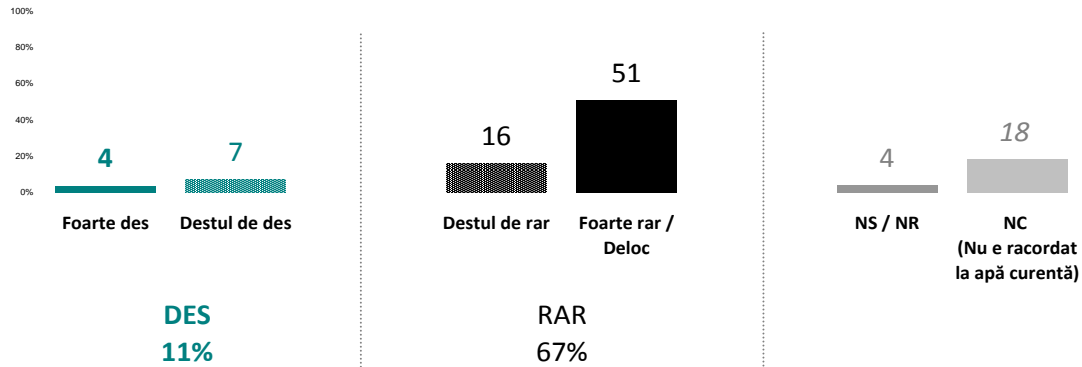
Q05. DACĂ DA LA QU02 (COD 1 SAU 2)

În ultimul an, cât de des s-a întâmplat ca apa din rețeaua publică de apă curentă să prezinte... Miros neplăcut

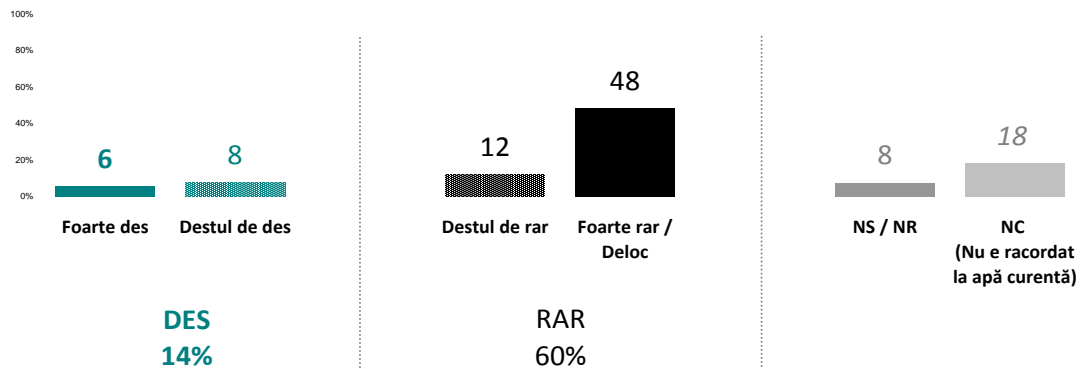
Q06. DACĂ DA LA QU02 (COD 1 SAU 2)

În ultimul an, cât de des s-a întâmplat ca apa din rețeaua publică de apă curentă să prezinte...
Impurități / Corpuri străine

Q07. DACĂ DA LA QU02 (COD 1 SAU 2)

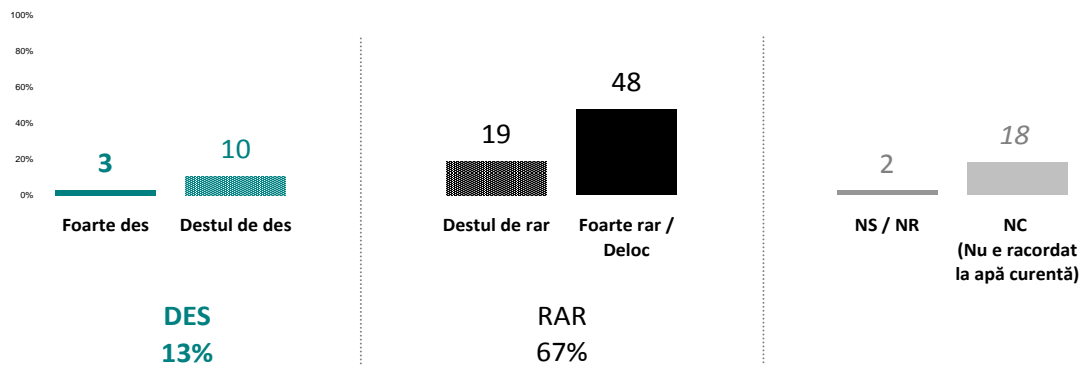
În ultimul an, cât de des s-a întâmplat ca apa din rețeaua publică de apă curentă să prezinte...
Gust neplăcut

După cum se observă, peste 60% dintre respondenți s-au declarat mulțumiți de parametrii apei potabile, cel mai mare procent de nemulțumire (14%) fiind legat de calitățile organoleptice ale acesteia (gust și miros).

Q08. DACĂ DA LA QU02 (COD 1 SAU 2)

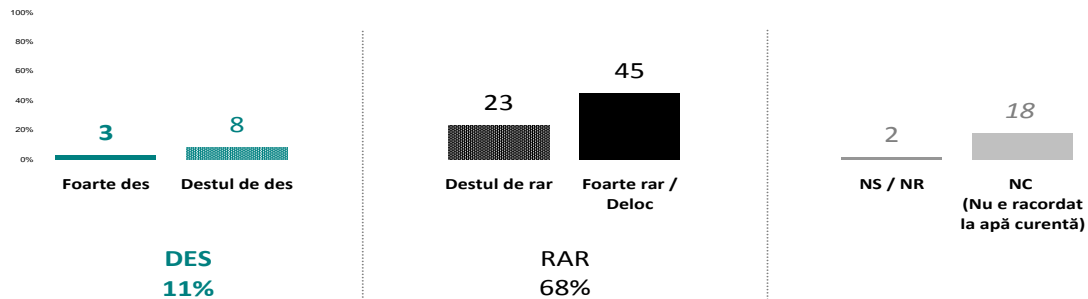
În ultimul an, cât de des s-a întâmplat ca apa din rețeaua publică de apă curentă să prezinte...
Presiune scăzută

Q09. DACĂ DA LA QU02 (COD 1 SAU 2)

În ultimul an, cât de des s-a întâmplat ca apa din rețeaua publică de apă curentă să prezinte...

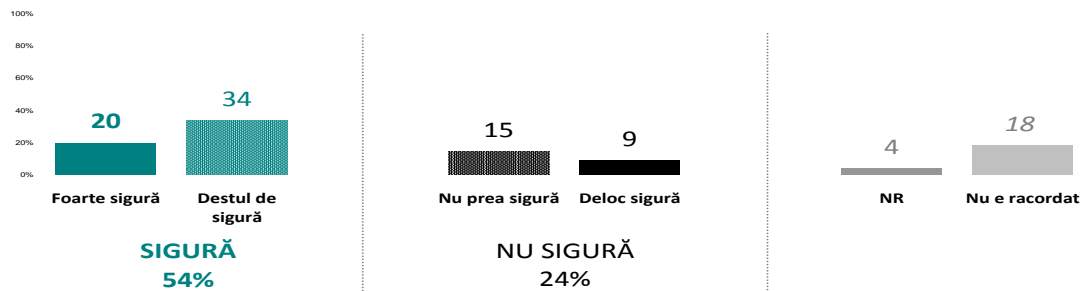
Întreruperi în furnizare

În ceea ce privește parametrii tehnologici (presiune scăzută și/sau întreruperi în rețea) percepția este ceva mai bună, 68% dintre respondenți declarând că aceste situații se întâmplă rar.

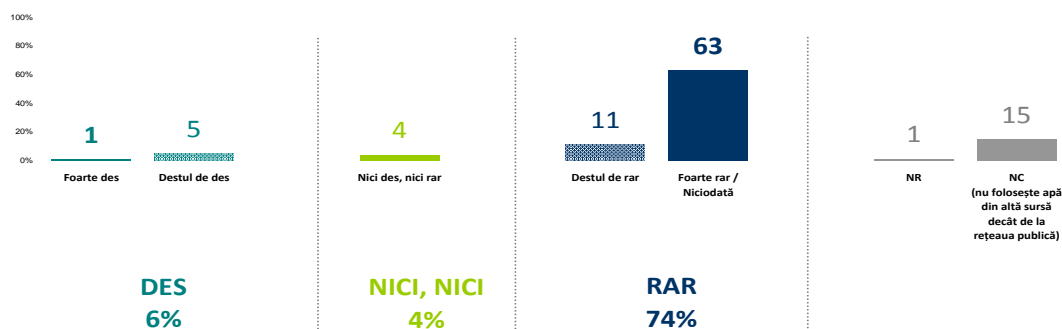
Q11. DACĂ DA LA QU02 (COD 1 SAU 2)

Cât de sigură pentru consum și gătit considerați că este apa de la robinet din zona unde locuiți?

Oarecum surprinzător, dacă întrebarea referitoare la parametrii apei curente este reformulată în sensul de „siguranță a consumului”, procentajul aprecierii pozitive scade de la 62% (întrebarea Q03) la 54% la Q11. Reformularea face, de fapt, o trecere de la mulțumirea personală (Q03) la o apreciere generală (Q11). Aceasta din urmă este influențată, evident, de mass-media și de climatul general de opinie, care sugerează cetățenilor standarde subiective ridicate pentru serviciile publice.

Q12. Cât de des faceți analizele biochimice la apa la care aveți acces în gospodăria Dvs. din altă sursă decât de la rețeaua publică de apă?

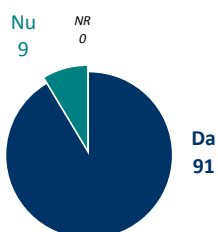

Răspunsurile la această întrebare evidențiază, la nivel individual, o lipsă de interes pentru calitatea apei folosite din alte surse decât rețelele publice. Practic, din răspunsurile de mai sus se constată că doar 10% dintre respondenți recurg relativ frecvent la analizarea apei provenite din alte surse decât rețelele publice.

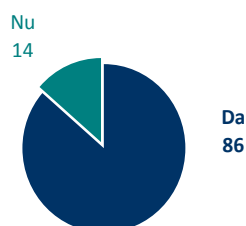
4. Sanitația și apa în gospodării

Pachetul de întrebări Q18-Q24 sondează situația dependențelor legate de sanitație.

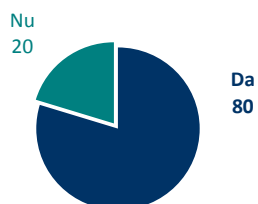
Q18. În gospodăria Dvs, aveți sau nu...?
Bucătărie (încăpere separată)

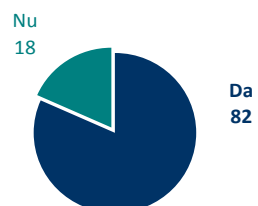
Q19. În gospodăria Dvs, aveți sau nu...?
Apă curentă în bucătărie

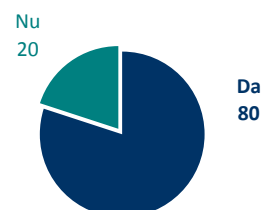
Q20. În gospodăria Dvs, aveți sau nu...?
Apă caldă în bucătărie

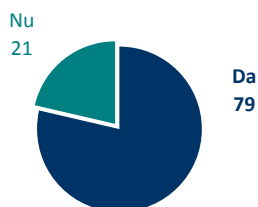
Q21. În gospodăria Dvs, aveți sau nu...?
Baie în casă (încăpere separată)

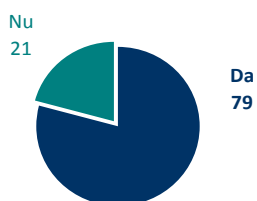
Q22. În gospodăria Dvs, aveți sau nu...?
Apă curentă în baie

**Q23. În gospodăria Dvs, aveți sau nu...?
Apă caldă în baie**

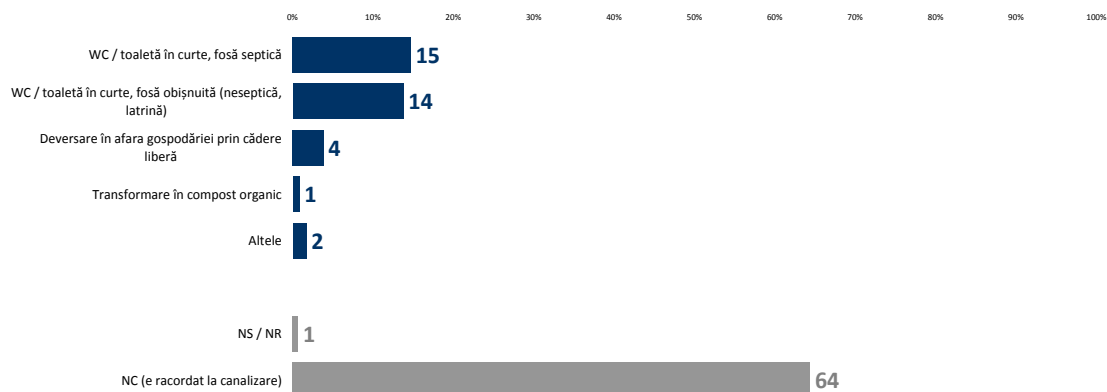

**Q24. În gospodăria Dvs, aveți sau nu...?
WC / Toaletă în casă (în baie sau încăpere separată)**

După cum se vede, circa 80% dintre respondenți afirmă că dispun de bucătărie și baie (cu toaletă) ca încăperi separate în interiorul locuinței, aceste dependențe fiind prevăzute cu apă curentă (inclusiv apă caldă).

**Q16. DACĂ NU LA QU15 (COD >= 2)
În gospodăria Dvs unde se deversează reziduurile biologice (urină, fecale, pampers)?**

Această întrebare a fost adresată respondenților care nu au gospodăria racordată la o rețea de canalizare. Potrivit răspunsurilor, situația este departe de a fi mulțumitoare, cel puțin jumătate dintre aceștia afirmând că reziduurile biologice se deversează, practic, în mediul înconjurător.

Mai problematic este faptul că apare o discrepanță mare între răspunsurile la Q 16, unde 33% dintre respondenți afirmă că deșeurile biologice se deversează în WC-uri aflate „în curte” sau direct în mediul înconjurător, și răspunsurile de la Q 24, unde doar 21% dintre respondenți afirmă că nu au toaletă/WC în interiorul locuinței.

Există, deci, o „zonă crepusculară”, care cuprinde 10-15% din populația României, și care nu a putut fi clar definită de întrebările chestionarului. Desigur, un mic procent din acest bazin corespunde celor care din motive psihologice nu vor să recunoască faptul că nu au toaletă în casă. Există, de asemenea, un procent semnificativ de situații în care rețelele de canalizare sau racordările la acestea nu sunt (încă) funcționale. În fine, există situația de tip „și-și”, a gospodăriilor mari din zonele rurale aflate relativ departe de orașe, în care se cresc animale și păsări, și în care o mare parte din activitatea membrilor familiei se desfășoară în exterior, la oarecare distanță de casă. Din comoditate și pragmatism, în multe asemenea situații, au rămas funcționale vechile latrine.

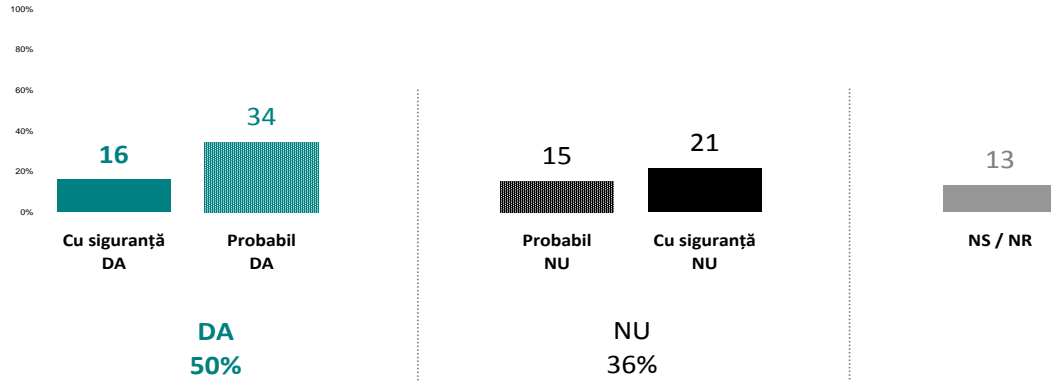
În ansamblu, însă, România este departe de a fi o țară în care „oamenii își fac nevoile în fundul curții”. Acest clișeu, din păcate frecvent invocat în spațiul public, nu corespunde nici realității din teren și, cu atât mai puțin, unui model cultural.

Apare evident că modelul cultural majoritar (și dezirabil) este indiscutabil cel al gospodăriei europene moderne, cu încăperi separate pentru baie, bucătărie și toaletă și cu apă curentă, inclusiv apă caldă, în fiecare dintre acestea. Procentajul celor care nu dispun de asemenea dependențe este mai mic decât cel al cetățenilor aflați în sărăcie relativă, după cum se va vedea în ultima secțiune a analizei.

5. Apa ca resursă generală

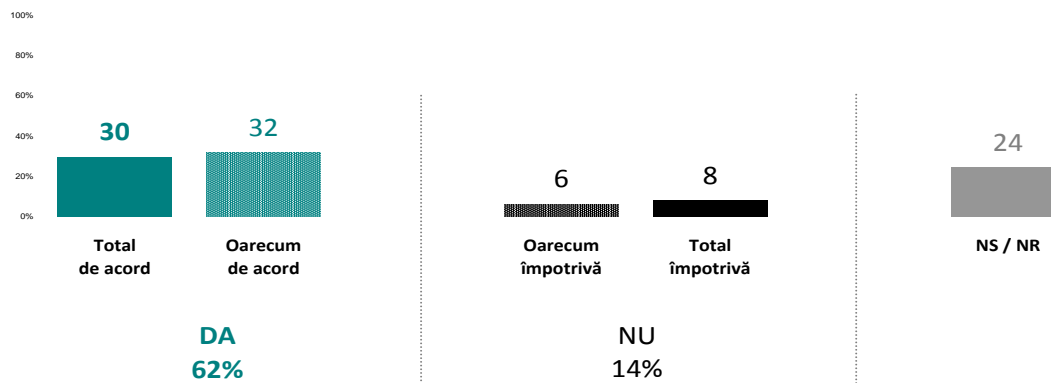
În această secțiune am grupat răspunsurile la întrebările ce sondează percepțiile privind gestionarea resurselor de apă.

Q13. Considerați că în România în momentul de față există un deficit de apă sau nu?

La întrebarea privind deficitul de apă din România, răspunsurile sunt distribuite neuniform. Presupunerea unui deficit întrunește 50% dintre răspunsuri, dar, dintre acestea, 34% consideră acest deficit ca „probabil”. De cealaltă parte, doar 36% consideră că nu există un deficit, însă, dintre aceștia, majoritatea este categorică în privința respingerii ideii că apa este o resursă limitată în România. De remarcat procentajul relativ ridicat NS/NR (13%). Majoritatea populației se pare că este conștientă de îpușinarea resurselor de apă; aici ar fi necesară, însă, o cercetare suplimentară asupra dinamicii fenomenului.

**Q14. În ce măsură sunteți de acord cu următoarea afirmație
„În România există un proces durabil de captare și furnizare a apei potabile, pentru a face față deficitului de apă”?**

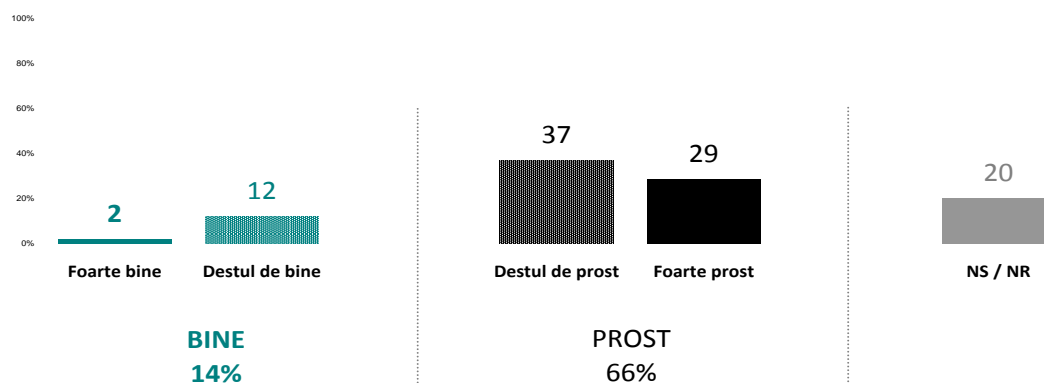

Percepția în legătură cu gestionarea resurselor de apă în România este, în general, pozitivă, 62% dintre respondenți considerând că furnizarea și captarea apei potabile se realizează printr-un „proces durabil”. Evident, puțină lume cunoaște exact tehnologiile, procedurile și standardele europene referitoare la captarea și furnizarea apei potabile. Cei 24% NS/NR reflectă mai curând sinceritatea respondenților, în timp ce aprecierile pozitive se datorează mai curând unei inerții a percepțiilor. Putem să-i

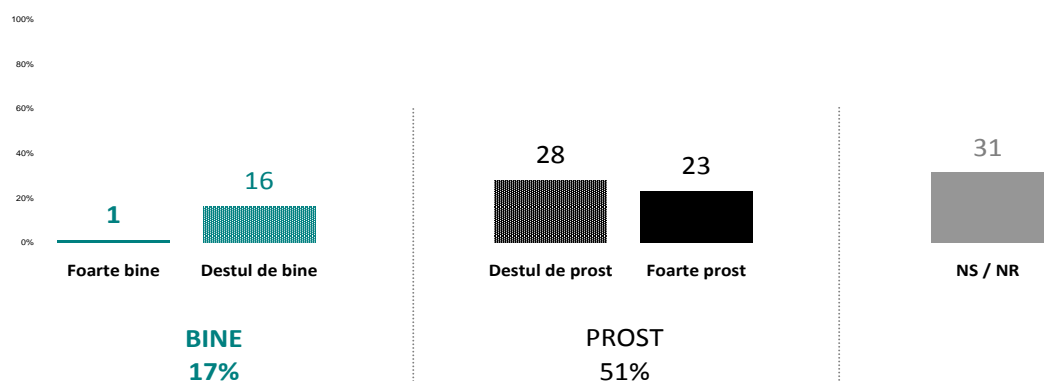
caracterizăm pe cei 8%, care sunt „total împotriva” afirmației testate, ca segmentul „ecoliștilor radicali”.

În setul de întrebări Q29-Q34, se sondează percepția respondenților asupra a cât de bine sunt protejate de poluare resursele de apă din România.

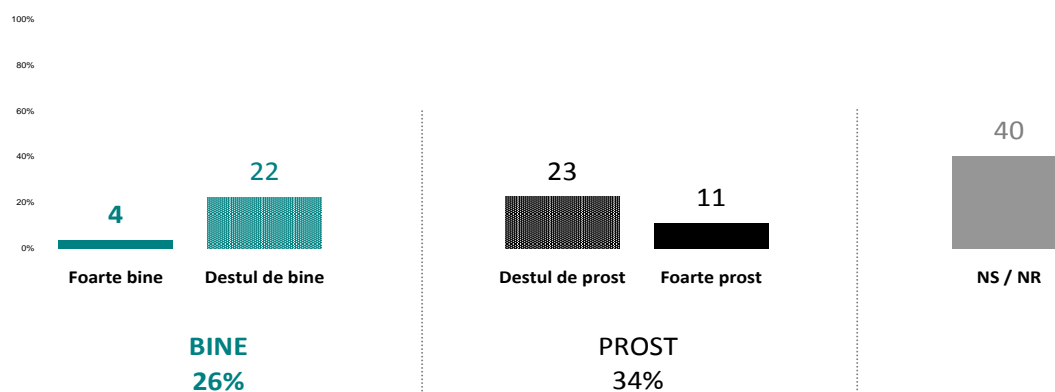
**Q29. Cât de bine protejate de poluare considerați că sunt următoarele resurse de apă din România?
Apele dulci de suprafață (lacuri, râuri, Dunăre)**

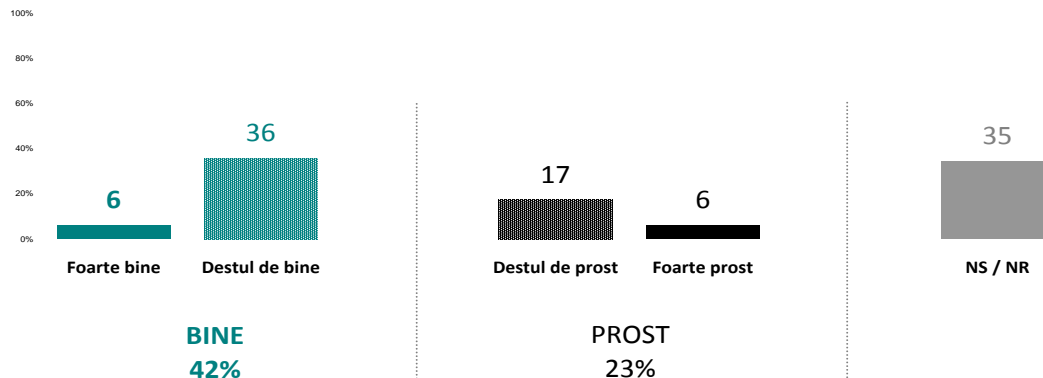
**Q30. Cât de bine protejate de poluare considerați că sunt următoarele resurse de apă din România?
Apele Mării Negre**

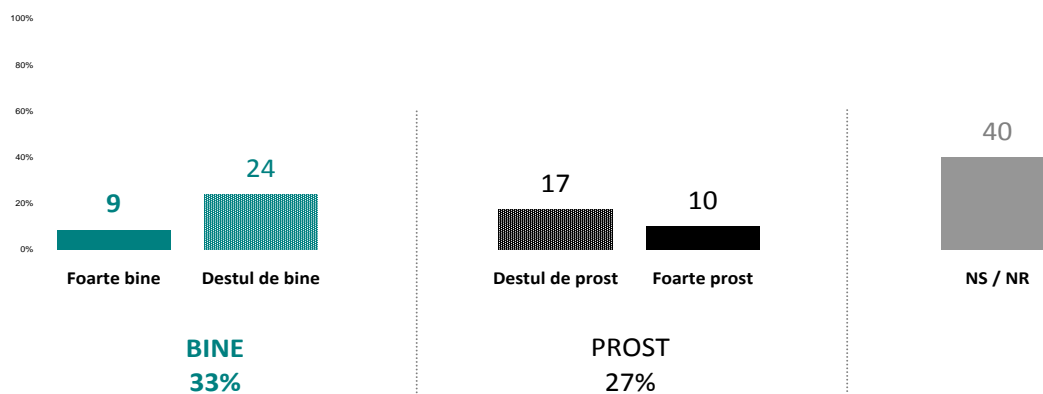
**Q31. Cât de bine protejate de poluare considerați că sunt următoarele resurse de apă din România?
Apele dulci subterane**

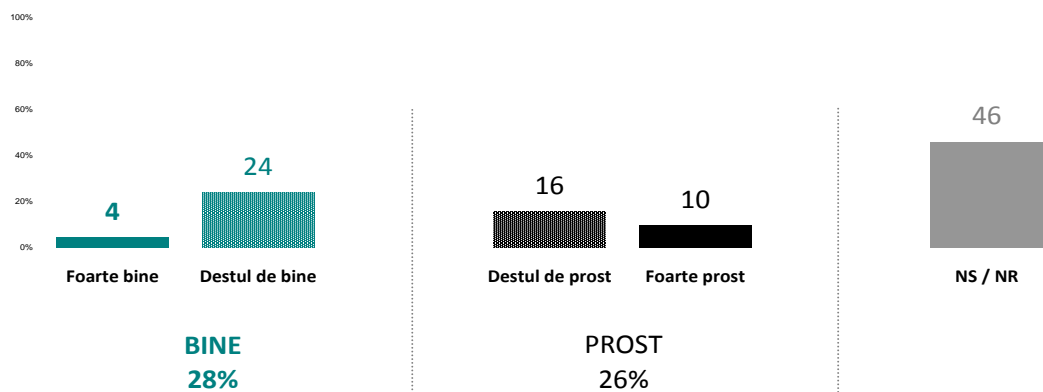
**Q32. Cât de bine protejate de poluare considerați că sunt următoarele resurse de apă din România?
Apele minerale de consum / băut**

**Q33. Cât de bine protejate de poluare considerați că sunt următoarele resurse de apă din România?
Apele minerale folosite în scopuri terapeutice**

**Q34. Cât de bine protejate de poluare considerați că sunt următoarele resurse de apă din România?
Apele geotermale**

Prima observație este că la aceste întrebări avem procentaje mari NS/NR, cu atât mai mari cu cât respectivele resurse de apă sunt mai puțin vizibile, la modul cel mai propriu. Astfel, procentajul NS/NR crește de la 20% pentru apele dulci de suprafață, până la 46% la apele geotermale.

În consecință, resursele de apă „vizibile” sunt percepute ca insuficient protejate de poluare, pe câtă vreme cele „invizibile” sunt considerate a fi mai bine protejate de poluare.

Apele dulci de suprafață sunt considerate a fi bine protejate de poluare de numai 14% dintre respondenți, față de 66% care consideră că sunt prost protejate (stoc negativ: -52). Procentul este ceva mai bun în cazul apelor Mării Negre, despre care 17% dintre respondenți consideră că sunt bine protejate, față de 51% care consideră că sunt prost protejate (stoc negativ: -34).

În privința apelor subterane, 26% dintre respondenți consideră că apele dulci (din pânzele freatice obișnuite) sunt bine protejate, față de 34% care consideră că sunt prost protejate (stoc negativ: -8). Prin contrast, apele minerale de consum sunt percepute ca bine protejate de poluare, de către 42% dintre respondenți, față de 23% care consideră că sunt prost protejate (stoc pozitiv: +19).

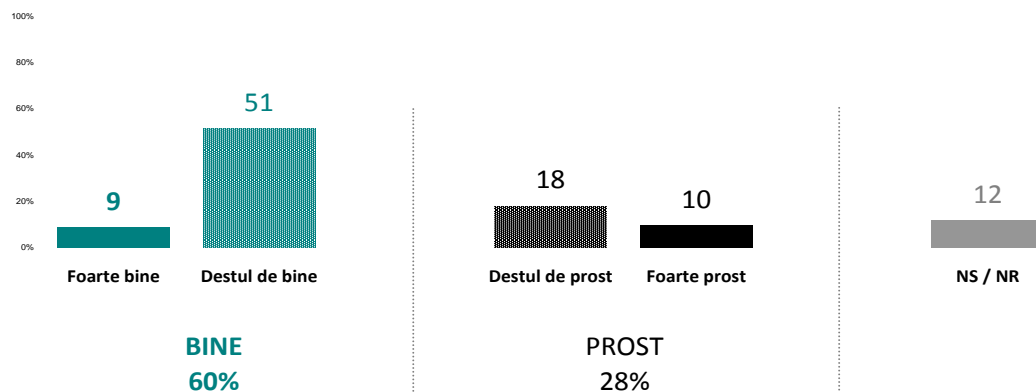
Acest rezultat este în mod evident datorat abundenței de ape minerale îmbuteliate din magazine, care induce percepția că resursa naturală este bine protejată.

Când vine vorba despre apele minerale folosite în scopuri terapeutice, raportul este mult mai echilibrat între cei care consideră că sunt bine protejate și cei care consideră că nu sunt bine protejate (33% la 27%). Firește că această percepție vine din experiența respondenților în stațiunile de tratament.

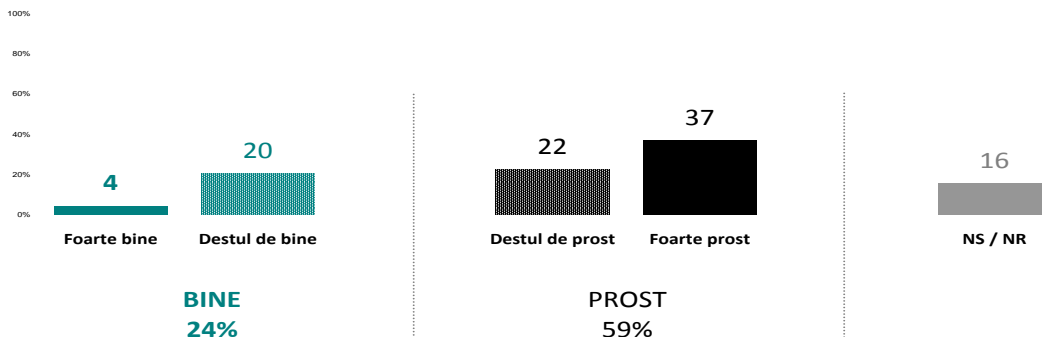
În fine, același raport echilibrat (28% la 26%) se observă și în percepția asupra a cât de bine sunt protejate de poluare apele geotermale.

Pachetul de întrebări Q35-Q40 se referă la percepția asupra felului în care sunt exploatate resursele de apă din România.

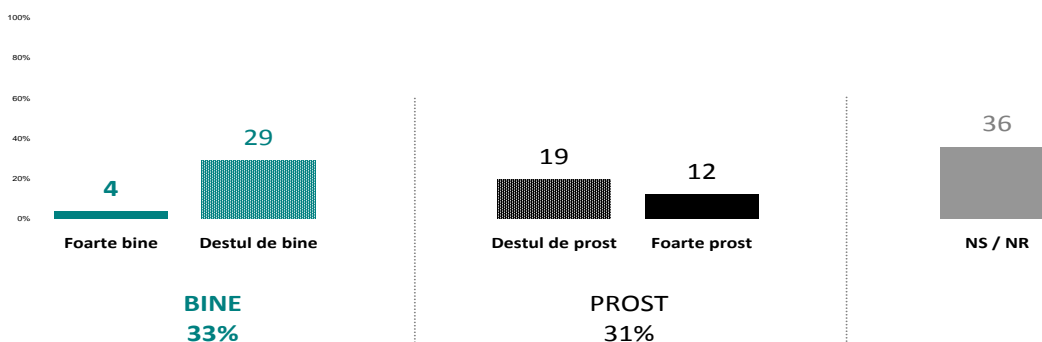
**Q35. Cât de bine considerați că sunt exploatate următoarele tipuri de resurse de apă din România?
Apa, pentru consum (apă potabilă)**

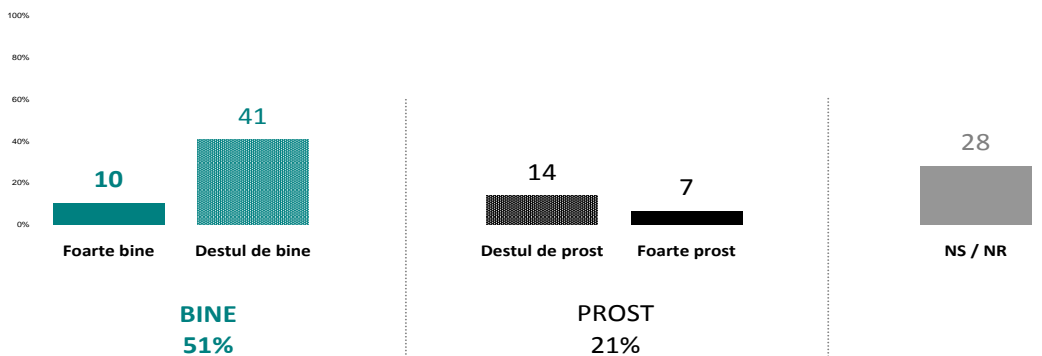
**Q36. Cât de bine considerați că sunt exploatare următoarele tipuri de resurse de apă din România?
Apa, în scopuri agricole (irigații)**

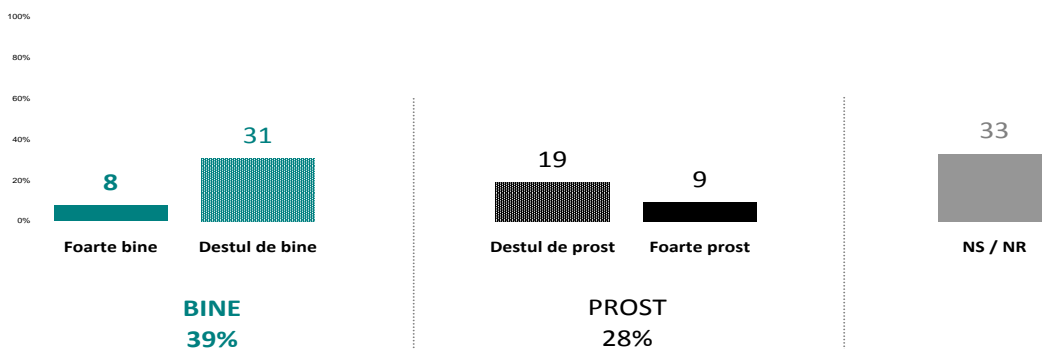
**Q37. Cât de bine considerați că sunt exploatare următoarele tipuri de resurse de apă din România?
Apa, în scopuri industriale**

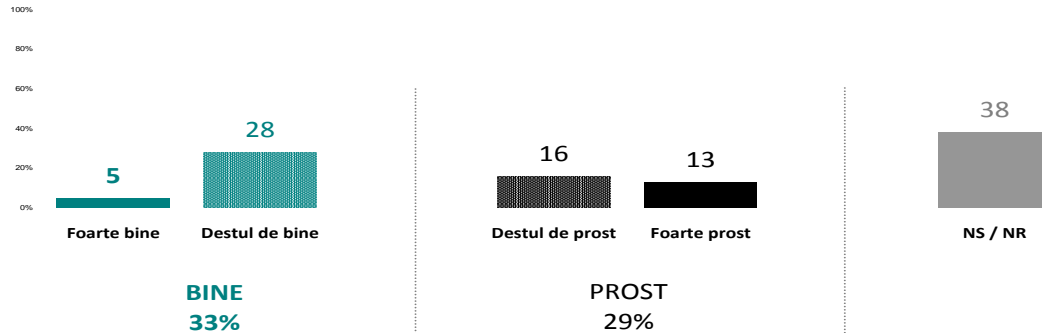
**Q38. Cât de bine considerați că sunt exploatare următoarele tipuri de resurse de apă din România?
Apele minerale, pentru consum**

**Q39. Cât de bine considerați că sunt exploatare următoarele tipuri de resurse de apă din România?
Apele minerale și geotermale, în scopuri terapeutice, pentru tratamente balneare**

**Q40. Cât de bine considerați că sunt exploatare următoarele tipuri de resurse de apă din România?
Apele geotermale, pentru producerea energiei**

Apa potabilă este percepută ca „bine exploatată” de către 60% dintre respondenți, față de 28%, care consideră că este „prost exploatată” (stoc pozitiv de opinie: +32).

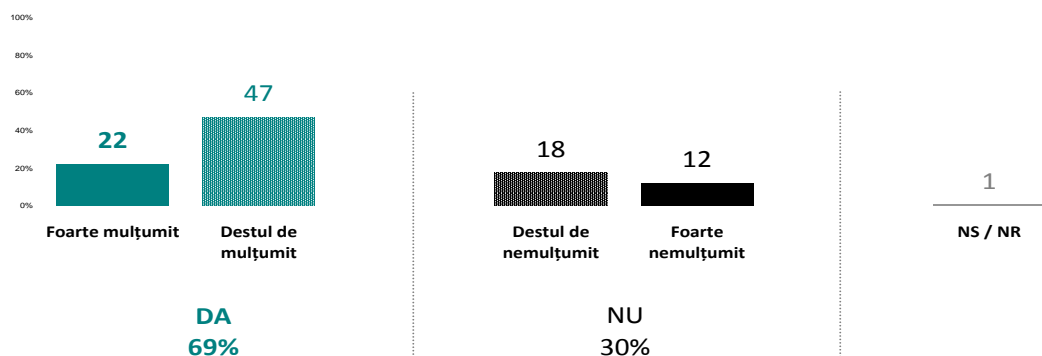
Oarecum surprinzător, percepția este inversă în privința apei utilizate în scopuri agricole (irigații). La această întrebare, numai 24% dintre respondenți consideră că e bine exploatată, față de 59% care cred că e prost exploatată (stoc negativ: -35). Percepția este deformată în ambele întrebări. Cetățenii consideră că existența apei la robinet presupune obligatoriu și o bună exploatare a resursei. De asemenea, lipsa irigațiilor este interpretată ca o exploatare proastă a resurselor de apă.

Un raport echilibrat există în privința exploatării apei în scopuri industriale (33% bine, față de 31% prost), dar aici procentajul NS/NR este foarte mare, de 36%.

Exploatarea apelor minerale este percepută ca fiind bine realizată de 51% dintre respondenți, față de 21%, care sunt de părere contrarie. Exploatarea apelor minerale și geotermale este mai puțin cunoscută, procentajele NS/NR fiind de peste 30%, iar aprecierea față de exploatare acestor tipuri de resurse de apă este mai echilibrată.

6. Percepția asupra serviciilor de salubritate

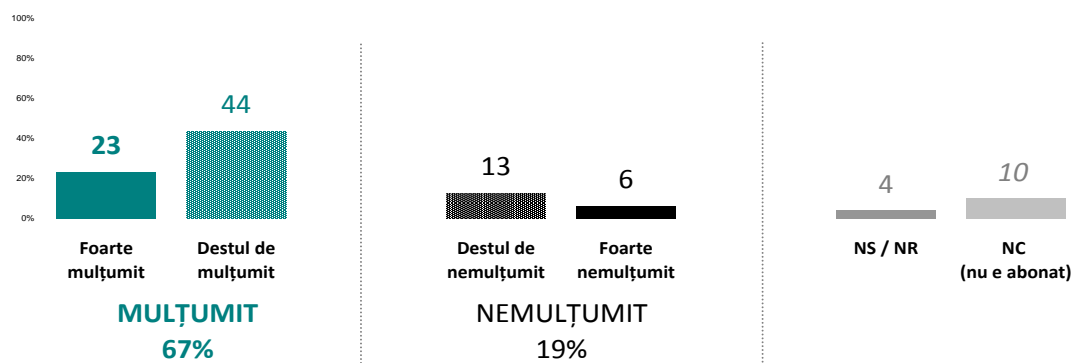
Q25. Cât de mulțumit sunteți de curățenia publică în zona în care locuiți?

Românii sunt moderat mulțumiți de curățenia publică din zona de reședință. Aproximativ 70% sunt „foarte” și „destul de” mulțumiți, față de 30%, care se declară nemulțumiți. La această întrebare, răspunsurile se plasează într-o distribuție de tip gaussian și procentajul NS/NR este de numai 1%. Semnificația este că, în general, oamenii sunt mulțumiți cu starea de fapt.

Q27. DACĂ DA LA QU26 (COD = 1)

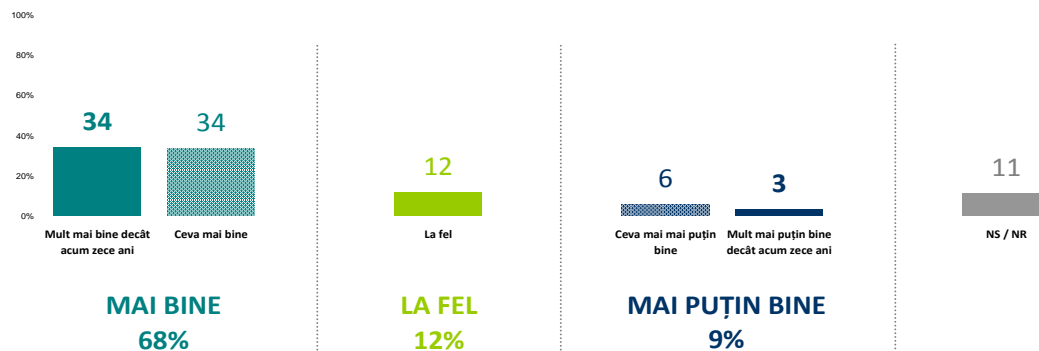
Cât de mulțumit sunteți de colectarea deșeurilor menajere (gunoiul menajer) în zona în care locuiți?

Aceeași distribuție și în cazul în care întrebarea este pusă mai punctual și sondează satisfacția față de colectarea deșeurilor menajere. Totuși, diferența semnificativă între răspunsurile „NU” la Q25 (30%) și Q27 (19%) arată că, pentru români, „curățenia publică” înseamnă mai mult decât „colectarea deșeurilor menajere”. Foarte probabil, acest rest de nemulțumire (11%) se distribuie pe două cauze majore: atitudinea administrațiilor locale (salubritate generală, spații verzi etc.) și atitudinea cetățenilor (educație, civism etc.)

Q28. DACĂ DA LA QU26 (COD = 1)

Față de acum zece ani, cum considerați că sunt colectate deșeurile menajere (gunoiul menajer) în zona în care locuiți: mai bine sau mai puțin bine?

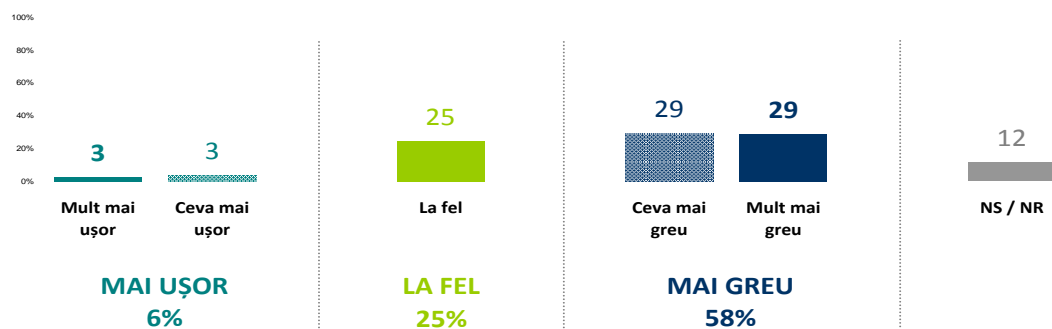
Cel mai important răspuns în secțiunea de întrebări dedicată salubrității este percepția că deșeurile menajere sunt colectate mai bine decât acum 10 ani (68% dintre respondenți).cei care cred că deșeurile sunt colectate la fel sau mai puțin bine sunt 12% și respectiv 9%.

Rezultă că percepția de îmbunătățire a situației este pregnantă, în acord cu aportul pozitiv al implementării standardelor europene.

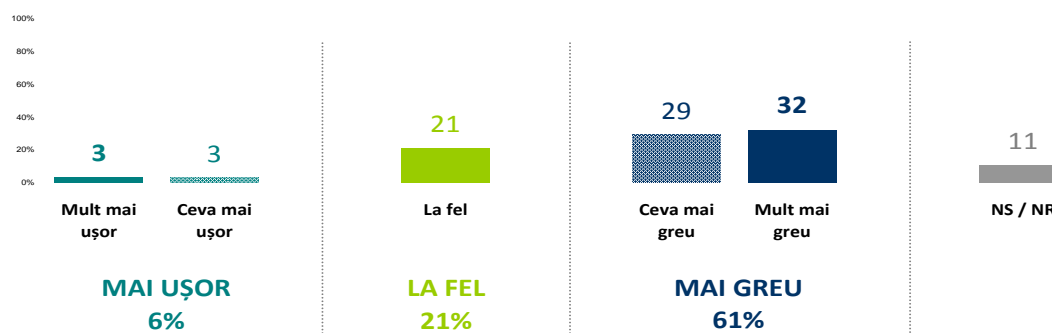
7. Percepția asupra accesului persoanelor cu o condiție socială mai puțin bună la serviciile de apă curentă, sanitație și salubritate

Următorul set de întrebări încearcă să coreleze percepția asupra accesului la apă-canalizare și condiții sanitare și de igienă cu condiția socială. Întrebările sunt formulate în așa fel încât respondenții să nu se pună ei înșiși în situația respectivă.

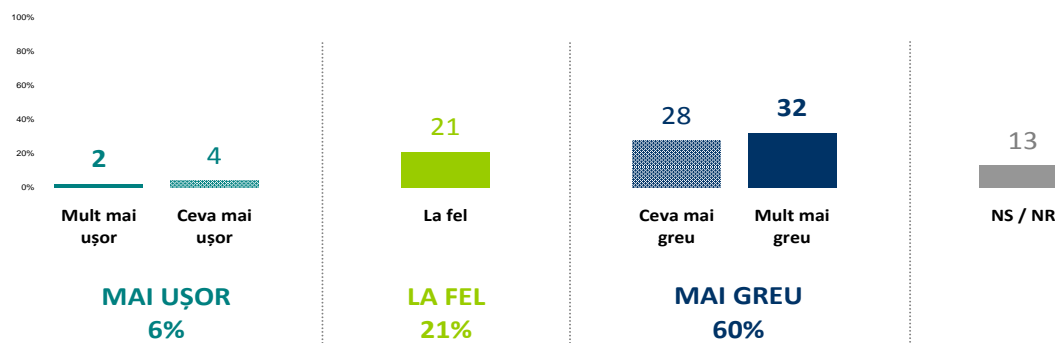
Q41. Considerați că cei cu o condiție socială mai puțin bună au acces la rețeaua de apă curentă mai greu, la fel sau mai ușor decât cei o condiție socială mai bună?

Q42. Considerați că cei cu o condiție socială mai puțin bună au acces la rețeaua de canalizare mai greu, la fel sau mai ușor decât cei o condiție socială mai bună?

Q43. Considerați că cei cu o condiție socială mai puțin bună au acces la condiții sanitare și de igienă decente mai greu, la fel sau mai ușor decât cei o condiție socială mai bună?

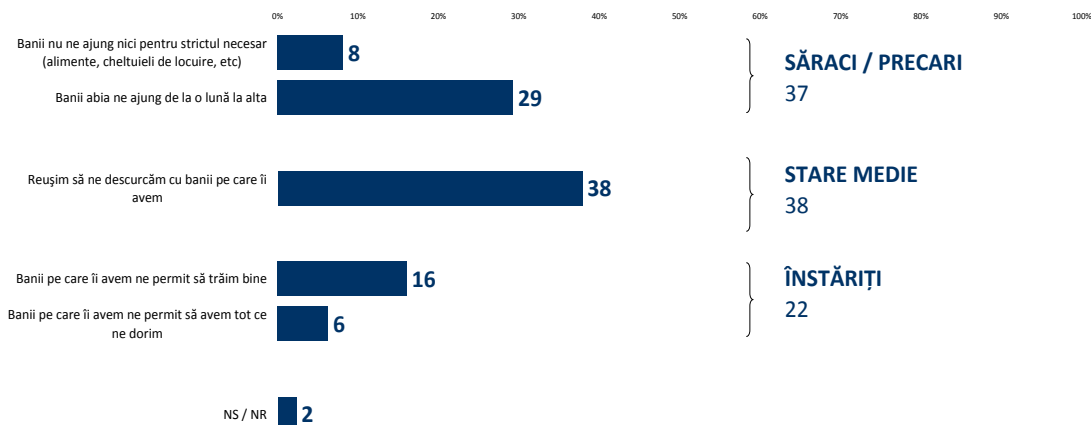

La toate cele trei întrebări răspunsurile sunt cvasi-identice. Circa 60% dintre respondenți consideră că persoanele cu o condiție socială mai puțin bună au un acces mai greu la aceste facilități, circa 20% consideră că accesul nu depinde de condiția socială, și numai 6% consideră că cei cu o condiție socială mai puțin bună au un acces mai ușor la aceste facilități. În toate cazurile, procentajul NS/NR este de circa 12%.

Faptul că există, totuși, circa 30% dintre români care percep că accesul la facilitățile de sanitație nu este mai dificil pentru persoanele cu o condiție socială mai puțin bună indică două lucruri. Primul este că aceste facilități sunt considerate ca obligatorii pentru o țară civilizată și nu ar trebui să depindă de condiția socială a individului, adică societatea ar trebui să asigure pentru toată lumea acest minim de servicii. Al doilea este că, într-o oarecare măsură, acest lucru se și întâmplă, și aici oamenii se raportează la experiența a numeroase primării care, din surse proprii sau externe, au realizat rețele de apă potabilă și canalizare, inclusiv în zone locuite de persoane cu venituri modeste sau persoane defavorizate.

Pentru a avea o referință punctuală la aceste întrebări, barometrul a introdus și o întrebare referitoare la autopercepția situației sociale.

Q44. Din punctul de vedere al veniturilor din familia Dvs., în ce categorie credeți că vă încadrați cel mai bine?

În acord cu barometrele anterioare, dedicate sărăciei, și aici s-a obținut același rezultat, respectiv o distribuție între circa 60% dintre respondenți care nu au probleme cu veniturile și circa 40% care se află într-o situație de sărăcie relativă sau absolută. Dintre aceștia din urmă, 8% sunt în situație de sărăcie absolută („banii nu ajung nici pentru strictul necesar”). Acest procent este categoric mai mic decât cel al persoanelor care declară, de exemplu, că nu au încăperi separate pentru bucătărie, baie, toaletă (Q20-Q24). E o constatare care sugerează că existența facilităților de apă curentă, canalizare, salubritate, dar și organizarea locuinței și locuirii, potrivit unui model cultural civilizată, sunt considerate nevoi de bază care intră, firesc, în aprecierea cheltuielilor strict necesare pentru o gospodărie.

8. Concluzii

- Românii sunt conștienți de importanța și avantajele modelului cultural european contemporan al serviciilor publice de apă curentă, canalizare și salubritate și aderă total la acesta. Românii consideră costurile pentru apa curentă și canalizare relativ ridicate, dar aceste cheltuieli sunt percepute ca absolut necesare. Cheltuielile cu aceste servicii sunt considerate, implicit, *cheltuieli de bază*, indispensabile unui trai decent.
- Situația de fapt percepută este relativ bună. Între 64% și 90% dintre respondenți declară că sunt racordați/abonați la aceste servicii. Iar dintre cei care declară că *nu* sunt racordați/abonați, circa jumătate (adică între 6 și 25%

din totalul populației) nu o pot face pentru că aceste rețele nu există încă în zona în care locuiesc.

- Majoritatea populației se află la stadiul în care e predominant interesul pentru *accesul* la aceste servicii, dar nu s-a dezvoltat încă un interes constant pentru *calitatea* acestor servicii.
- Există o percepție de relativă mulțumire față de calitatea și parametrii apei potabile, dar nu există o preocupare constantă pentru urmărirea periodică a unor analize chimice/biochimice de calitate.
- Respondenții nu sunt conștienți de perspectiva ca apa să devină o resursă limitată, adică să fie restricționat consumul. În consecință, percepția dominantă este că resursele de apă sunt în general bine exploatate.
- Răspunsurile la acest barometru contrazic clișeul răspândit de mulți ani în mass-media că România ar fi o țară unde „oamenii își fac nevoile în fundul curții”. Practic, doar 21% dintre gospodăriile din România au toaleta în afara casei și mai puțin de 20% se află în situația de a deversa reziduurile biologice în fose obișnuite sau în natură. Desigur, față de standardul european, este un procent mare, dar celelalte răspunsuri sugerează că au loc masiv investiții pentru ameliorarea acestei situații.
- Românii consideră că apele de suprafață sunt insuficient protejate față de poluare. În privința apelor subterane, percepția este inversă, dar este evident că nu există suficiente cunoștințe în acest sens.
- Exploatarea apelor este percepută similar: apele de suprafață sunt exploatate necorespunzător, în timp ce percepția cu privire la exploatarea apelor subterane este mai pozitivă.
- Percepția generală este că accesul la serviciile de apă curentă, canalizare și salubritate este categoric mai dificil pentru cei cu o condiție socială mai puțin bună.